

Лесавя Л.Б.,
выкладчык

РАЗВІЦЦЁ ІНШАМОЎНЫХ КАМУНІКАТЫЎНЫХ ЗДОЛЬНАСЦЕЙ СТУДЭНТАЎ

Мэта камунікатыўнага падыходу -- зацікавіць студэнтаў, спрыяць стымуляванню іх матывацыі і патрэбнасці ў вывучэнні замежных моў. Гэты падыход накіраваны на развіццё камунікатыўных здольнасцей, спрыяе самаўдасканаленню студэнтаў. ён прадугледжвае шэраг заданняў з улікам пазнавальных і прафесійных інтарэсаў навучэнцаў.

У якасці такіх заданняў мы выкарыстоўваем анатаванне і рэферыраванне тэкстаў па замежных мовах з улікам спецыялізацыі студэнтаў універсітэта культуры.

Мы лічым, што анатаванне і рэферыраванне з'яўляюцца найбольш распаўсюджанымі формамі інфармацыйнай дзейнасці і адрозніваюцца адно ад аднаго глыбінёй і ступенню паўнаты адлюстравання зместу інфармацыі. Аналіз псіхалагічных асноў працэсаў анатавання і рэферыравання дазваляе вылучыць у іх некалькі ўзаемзвязаных этапаў: асэнсаванне тэксту, абагульненне інфармацыі і фіксаванне яе ў выглядзе кароткай даведкі.

Мы разглядаем анатаванне і рэферыраванне на занятках па замежных мовах як сродак развіцця камунікатыўных здольнасцей студэнтаў. Гэтыя віды заданняў з'яўляюцца таксама і сродкамі актывізацыі пазнавальнай дзейнасці студэнтаў, таму што у працэсе іх выканання студэнты выкарыстоўваюць спосаб атрымання і перапрацоўкі іншамоўнай пісьмовай інфармацыі, які развівае іх пошукавыя і творчыя здольнасці, удасканальвае ўменні і навыкі самастойнай работы з літаратурай, неабходныя для далейшага саманавучання.

Навучанне рэферыраванню, анатаванню іншамоўнай інфармацыі прадугледжвае папярэднюю падрыхтоўчую работу са студэнтамі. Так, тэксты, якія прапануюцца

студэнтам, забяспечваюцца спецыяльнымі заданнямі, накіраванымі на актывізацыю іх пошукавай дзейнасці па атрыманню сэнсавай інфармацыі. Мы звяртаем увагу студэнтаў на тое, што галоўная розніца паміж анатацыяй і рэфератам заключаецца ў спосабе падачы інфармацыі. Пры гэтым працэс анатавання прадугледжвае некалькі наступных этапаў работы над тэкстам: праглядальнае чытанне ўсяго тэксту, якое накіравана на атрыманне агульнага ўяўлення аб змесце анатуюмай крыніцы, выдзяленне асноўных палажэнняў тэксту; абагульненне атрыманай інфармацыі ў звязны тэкст; выклад абагульненых звестак у выглядзе інфармацыі.

Студэнтам прапануецца наступны план састаўлення анатацыі, які яны выкарыстоўваюць у час самастойнай работы над іншамоўным тэкстам: звесткі аб аўтары, выданні; загаловак на замежнай і роднай мовах; пералік праблем, якія закранаюцца ў артыкуле; вывады аўтара; меркаванне аўтара, яго ацэнка; спасылкі на дадаткі, ілюстрацыі і г.д.

У адрозненне ад анатавання працэс рэферыравання ўключае наступныя этапы работы над крыніцай інфармацыі: азнамяляльнае чытанне, якое накіравана на выдзяленне асноўнай інфармацыі і абзацаў; аналітычнае чытанне тых абзацаў тэксту, якія былі выдзелены пры азнамяляльным чытанні, лексіка-граматычны аналіз, выбарачны пераклад гэтых абзацаў; скарачэнне малаважнай інфармацыі, трансфармацыя складаных сказаў: састаўленне рэферата па схеме.

Для аблягчэння самастойнай работы студэнтаў над тэкстам па спецыяльнасці мы прапанавалі ім поўную схему састаўлення рэферата: назва работы на замежнай мове, пераклад на родную мову, прозвішча і імя аўтара на замежнай мове, выхадныя даныя артыкула (часопіс, год і нумар выдання), месца выдання, кароткі змест, вывады альбо рэзюме самога аўтара артыкула.